

Előfizetési feltételek:

Évközléssel helyben vagy
vidékre:

Egész évre . . . 14 frt — kr.

Félévre 7 frt — kr.

Egy évre 3 frt 50 kr.

Éves szám ára 5 kr.

Szerkesztőségi és kiadó-
iroda:

Iskola-utca 284-ik szám,
I. emelet.

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

Hirdetéseket és nyitási
közleményeket

a kiadó-hivatal részéről
árjegyzék szerint számít.

Hirdetéseket lapunk
számára elfogadjuk:

Budapesti Láng L. és
Fáras, Goldberger V. Rajnai
Vilmos.

Bécsben és Hamburgban
Knausensten és Vogler.

Bécsben és H. m. Frank
furtban: Daube G. L. és Fara.

Kivándorlások.

I.

Ijesztő jele egy ország anyagi pusztulásának a lakosság tömeges kivándorlása. Olyan az, mintha a patkányok elhagyják a súlydó hajót.

A képviselőház egyik legutóbbi ülésében tárgyalta Sáros megye kérvényét a kivándorlások megakadályozása tárgyában. Élénk és rémitő színekben festi a hűséges mameluk-megyét az ottani állapotokat, melyekhez hasonló Magyarországon sok részében föltalálhatók. A kivándorlási kedv nagy erőre emelkedett. Az Amerikából érkező hivatások kedvezően fogadtatnak és hitelt találnak. Az utazási jegyeket, vagy helyesebben utazási jegyekre szóló ígérvényeket árusító közvetítőknél a nép önkényt jelentkezik. Az igaz, hogy egyelőre a kivándorlók többnyire tudatlan és kétségbeesett egyének, kik a jóakaratu tanácsra nem hallgatnak. De mikor azok száma oly nagy, mint például Sáros megyében a folyó évi tavaszon, akkor nem a tudatlanságban és hiszékenységben, hanem az uralkodó gazdasági viszonyokban kell az okot keresnünk. A folyó évben kivándoroltak száma meghaladja a három ezret, közülök 1007 kivándorló hátrahagyta családját és 560 hadkötelességének még nem felelt meg.

Sáros megye kérvényében az ország képviselőit arra hívja föl, hogy a jogtalan kivándorlás akadályoztasék meg az utlevelek megvizsgálása és a nemzetközi egyességek értelmében eszközözendő ellenőrzés által, s kéri továbbá, hogy a consulátusok ntján oda hasson a kormány, miszerint a várakozásukban csalódott kivándorlók, kik haza kíváncsoznak, hazájukba vissza szállíttassanak.

A képviselőház kérvényi bizott-

sága Sáros megye fölterjesztését azon utasítással javasolja a miniszteriumnak átadatni, hogy rendelet útján intézkedjék a jogtalan kivándorlások visszatartása iránt és továbbá ragadja meg a kezdeményezést ez ügynek törvényhozási uton való rendezésére nézve.

A képviselőház nézetünk szerint nem fogadhatja el a bizottság javaslatát, mely fölfogásában szűk korlátok közt mozog, és egy országos szerves bajt, helyi gyógymód alkalmazásával akarja gyógyítani. Ugy tesz, mint egy orvos, ki tüdőlobbos betegjének a köhögés ellen ir reczipét, figyelmét az ok helyett az okozatra fordítván.

Magyarország gyéren népesített állam. Mértőföldenként átlag 2980 lakost számlál, míg Angliának majdnem hasonló nagyságu, 5732 mértőföldnyi területén közel 30 millió lélek lakik, tehát épen kétszerannyi mint nálunk és a kicsi, de népes Belgiumban 535¹/₂ mértőföldön közel 5 millió az-az minden mértőföldön 10,000 lélek, vagy háromszor annyi mint nálunk s végre a szomszéd Ausztriában 3881 lélek lakik egy mértőföldön.

A fentemlített részben túlnépes államokban a kivándorlásról rendszeres följegyzések vezetettek és nem birnak magára az államra nézve veszélyes jelleggel. Ellenben Magyarországnak minden magyarra, minden talaján felnőtt munkaképes kézre szüksége van, de minden munkaképes és munkakedvvel bíró ember meg is élhetne, ha nem a kormányrendszer üzné ki a lakosságot pusztító kiszivatytuzó rendszerével. Oly termékeny földdel bíró, oly kulturfoku országban mint hazánk, a telepítésnek, a bevándorlásnak van helye. Itt a kivándorlás

körjelenség, melyen az állam csak nagyszabású intézkedésekkel segíthet.

Mily irányban véljük e segílyt alkalmazandónak, elmondjuk holnap.

Gróf Zichy-Ferraris Viktor állapotáról a „Függetlenség“ a következőket írja: A betegnél csütörtök éjjel beállott javulás nem volt tartós. Már kora hajnalban a legerősebb fokú láz jelentkezett. A gróf iszonyu kínok közt, öntudatlan, félrebeszélve vergődött ágyában. Az orvosok kijelentették, hogy most már csakugyan mindennek vége, a küzdelem már csak percekig tarthat. E kijelentés nem volt váratlan, de mégis mélyen megrendítő volt az ősz szülőkre, a testvérekre, a barátokra, ki könyveiket szívükbe fojtva állták körül a haldokló ágyát. — De a gróf athléta testalkata soká kibirta a küzdelmet. Az életnek és halálnak e küzdelme délután 3 óráig tartott, s akkor olyan fordulat állott be, minőket néha-néha följegyez az orvosi tudomány, de megmagyarázni nem tud. A láz egyszerre alábbhagyott, s a beteg jótékony álomba merült. Az álom rövid megszakításokkal délutáni 5 óráig tartott, ekkor a beteg fölébredt. Egész lényén mintegy megújulás látszott. Környezetével állapotához képest föltűnő élénken szólt néhány szót, enni kért, s egy tányér levest jóízűen költött el. Ekkor volt a beteget meglátogatni Jekelfalussy belügyminiszeri tanácsos, a beieg gróf megszólította s kérdezősködött hogyléte felől. — Az orvosok kijelentették, hogy a beteg állapotának e csodálatos jobbratordulásából most már reményt merítenek fölgyógyulásához, s hiszik, hogy a legerősebb válságon túl a gróf erős testalkata dacolni fog a bajjal.

Ot óra után a gróf ismét elaludt, majd egy-egy pillanatra fölébredt, de az egész estét nyugodtan töltötte, úgy hogy szülei már tizenegy óra előtt eltávoztak s testvérei is éjjel előtt nyugalomra térhettek, azzal a bizalommal, hogy a holnapi nap nem fogja megzavarni a mai váratlan örömet.

(Az esteli órákban vett távirati értesülésünk szerint a fővárosi sajtó és az orvosok vérmes reményei nem teljesültek. **Zichy meghalt.**)

TÁRCZA.

A 48 előtti magyar alkotmány.

(Folytatás.)

Még csak egy szót a papság állásáról. A magyar katolika egyház történetének mindenestire egyik legnemesebb és legörvendetesebb vonása, hogy hierarchiai tagolata sohasem simult a társadalom hierarchiai fokozataihoz, mint azt legmerekvebben egészen az újkor küszöbéig, sőt napjainkig Németországban szemlélhetni. Tény, hogy az, mit az egyház infeudatiójának nevezhetni, Magyarországon sohasem következett be. Különbben a magyar egyház beléleletének, társadalmi mozgalmainak az eddiginél részletesebb és szabatosabb történelmi ismerete szükségeltetné annak meghatározásához, hogy e tételek is mily mértékig igazak. Amde a családi származástól teljesen nem függő egyenlőség, mely a magyar egyházban nagyjában uralkodott, távolról sem vált a demokratia előnyére és a magyar nemesség állása s uralmának erősítésére szolgált inkább mint ellensúlyozására. Ugyanis a papság közjogi állására nézve a nemességhez tartozván, azáltal tökéletesen absorbeáltatott, úgy hogy a közjogi tekintetben Magyarországon külön papi rendről voltaképen nem igen lehet szó. S ennélfogva a papság körén belől sem létező társadalmi ellenállás a köznéppel eme-

lésének és az állampolgári egyenlőségnek eszménye a katolika papság köréből, éppen a rendnek liberális szerkezete következtében Magyarországon nem nyert mozgató erőket. Ugyanez áll kisebb nagyobb mértékben azon más hivatású elemekre nézve is, melyeket Wirkner említ.

A nemesség volt azon centrum, mely felé minden gravitált. A közhatalmat az gyakorolta, és a társadalomnak azon többi elemei, melyek politikai jogosítványokkal bírtak, vagy hozzá simultak az uralkodó rendhez, vagy politikai hatásra megsemmisültek.

A magyar alkotmány és közjogi értelemben vett nemzet, a natio legalis, tehát szorosan aristokratiai természetű volt.

Az érvek, melyek ez ellen fölhozhatók, s a viszonyok, melyek ez ellenében tényleg fűnforogtak, egészen mást bizonyítanak, mint amit velők bizonyítani akarnak.

Ugyanis azt tanusítják, hogy a magyar társadalmi test sohasem volt azokasztyszerű arisztokratizmus békőiban megmerevedve, mely a german fajú társalmak sajátja. A vértheoriájának, amint az Eddákban foglaltatott s a német rendi létben testet öltött, a magyar nemzet életében és intézményeiben nincs vagy kevés a nyoma. Az uralkodó osztályba olvadás nem volt elzárva és a társadalmi mozgalom, a vérmegifjodás, az életre való új elemek befogadása, főként a múlt

század vége óta, meglehetősen eleven. Az a némi haladás, melyet Magyarországon a közjogi rend és a törvényhozás tepsedése daczára fölmutathatott, s az a reformképesség, mely a nemzet fensőbb és közép rétegeit áthatotta, csak ezen szabadabb társadalmi irányzatból és elevenebb osztályi mozgalomból magyarázható. Amde azért a föntjelzett megkülönböztetést társadalmi viszonyok s alkotmányi közjogi állapot között, szem elől téveszteni nem szabad, amint hogy elvetése tényleg sok zavarra adott okot.

Mert az illetén általános természetű tételeknek helyessége, szabatossága, távolról sem olyan közönyös, akadémiai érdekű dolog, mint nálunk vélik. Ez általános tételeknek, az alkotmányunk lényegéről való nézeteknek ferdesége, tévelygése, megvesztegetik a nemzet történeti fölfogását, érzékét s föltette megnehezítik az intézmények eredete, jelentősége, lényegének tiszta fölismerését.

Ily tévesztő hatása az a tan, mely a történelmi magyar alkotmány arisztokratiai jellegét tagadja, anélkül, hogy más meggyőző és pozitív jellemhatározást bírna vagy csak igyekeznék is adni.

Ezzel szoros kapcsolatban áll a tan, mely közjogászaink és jogtörténetíróink körében a legújabb idők általános elterjedésnek és tekintélynek örvendett — az az irány, mely a feudalizmus kihatását tagadta a magyar történelemre, jogra

A két regnicoláris küldöttség ma este gróf Cziráky János elnöklete alatt közös ülést tartott. A kormány részéről Tisza K. miniszterelnök, gr. Szapáry Gy. pénzügyminiszter, Bedekovich K. horvát miniszter és gr. Pejácsevich L. bár voltak jelen. Hosszabb tanácskozás után constataltattott, hogy az eddig fenforgó összes differentiakra nézve teljes egyetértelműség jött létre a két küldöttség között. Ennélfogva Horvátországgal a pénzügyi kiegyezés további tíz évre azaz — miután az Ausztriával létesített kiegyezés hasonlóképen azon időpontig terjed — 1887. végéig megújítatik oly módon hogy a közös kiadásokhoz való járulás százalékaránya a törvényben továbbra is változatlanul fönttartatik; továbbá hogy — a katonai díjak kivételével — a közös egyenes adójövedelmekből Horvátország autonóm közigazgatási kiadásainak fődözésére 45% engedtetik át, és hogy ezenkívül praecipuum gyanánt a bélyegilletékekért és szállítási adóért, mely jövedelmek nem az említett kulcs szerint osztatnak fel, Horvátországnak egyévi 20 ezer frtnyi általánösszeg fizettetik ki. E határozmányok fölvetetnek azon rövid törvényjavaslatba, melyet a küldöttségek az országgyűlés illetve a horvát tartománygyűlésnek egyforma szöveggel előtognak terjeszteni. Ezenkívül mindenik küldöttség előadója egy-egy kimerítő jelentést fog a tárgyalások lefolyásáról kidolgozni, melyben ki lesz mondva, hogy a horvátok a határőrvidéki adó jövedelmek felosztása iránti követelésektől praeteritó elállottak, miután e helyett a horvát iskolaalap engedtetik nekik autonóm kezelés alá át, és pedig a viszontkövetelések levonása nélkül 1.576.000 frtnyi összegben. — A megállapodások illetve a törvényjavaslat szövegezésére a két előadó Falk Miksa és Miskatovics előadók küldettek ki. — Ha a javaslat elkészült, az előadók azt bemutatják előbb küldöttségeiknek, mire aztán — valószínűleg jövő kedden — a két deputatio zárulást tart, a melyen a törvényjavaslat véglegesen meg fog állapítatni és alá fog iratni.

Göschén angol nagykövet ma adta át megbízó leveleit a portánál.

és intézményekre s azt teljesen kiküszöbölni igyekezett azon tényezők s indító okok sorából, melyekből indulva intézményeink magyarizata keresendő. — A zavar, félszegség, sőt hátramaradás, melyet ez irányban különösen a régi magyar magánjog történelme és lényegének világos megértése körül okozott, leirhatatlan.

Ez a „feudalizmus“ egyáltalán oly mennyiség, melylyel főként publicistáink retrospektív okoskodásaikban nem igen tudnak számolni. Így amit tisztelt szerzőnk is Metternich herczeghez intézett egyik igen nevezetes és éles fölfogásról tanuskodó emlékiratában „a magyar arisztokratiai feudal-alkotmányt a IX. század hagyományaként“ emlegeti, holott a mi alkotmányunkban a kilenczedik századból való, az bizonyára nem feudalis természetű, amely alkatelemeire pedig ez utóbbi jelző reá illik, azok legkorábban a IX. századra vezethetők vissza.

Csaknem hasonló alaposságu szerzőnek két másik tétele, a magyar alkotmány szelleméről, mely nem kevésbé általános elterjedésnek örvend, az tudnillik, „hogy az, a magyar nemesség alkotmányára mára legelső időtől kezdve repraesentativ rendszeren alapult“ és hogy „az eredetileg hűbéri rendszer szerint fölállított megyék csakhamar népszerű életerős politikai köztörvényhatóságokká lettek.“

(Folyt. köv.)

Törvényjavaslat.

Szeged mentén a Tisza folyó ármedrének kiszélesítéséről, valamint a szegedi rakpart és a tiszai állandó hid építéséhez megkívántató póthitelről.

(Beadott Ordódy Pál közlekedésügyi miniszter által a május 25-én tartott országgyűlési ülésen.)

1. §. A közmunka- és közlekedésügyi miniszterium fölhatalmaztatik, hogy Szeged mentén a Tisza folyó ármedrét a balparti töltésvonal bellebbezése által 375 méterre kiszélesítse s az új töltésvonal és a folyó partszéle közötti előtér megfelelően szabályozza.

2. §. Ezen munkálat végrehajtására szükséges területek megszerzése a kisajátítás az 1879. évi XIX. tv. által meghatározott eljárás szerint veendő fogantatba.

3. §. Az 1. §-ban említett munkának 800,000 forinttal előirányzott költsége, továbbá az 1880. évi XIII. t. cz. 1. §-ának a) és b) pontjai alatt megállapított tiszai rakpart és állandó tiszai hidnak még a folyó esztendőben megkezdendő építésére 900,000, összesen tehát 1,700,000 frt póthitel nyitvatik.

4. §. Az 1. §-ban megállapított építkezés befejezése után a töltésvonal és előtér föntartás és további gondozás végett átadatik Szeged sz. kir. város hatóságának.

5. §. E törvény végrehajtásával a közmunka és közlekedésügyi és a pénzügyminiszter bizatik meg.

E törvényjavaslat előleges tárgyalás végett kiadott a közlekedésügyi bizottságnak.

Kelt Budapesten, 1880. május 26.

Ordódy Pál, s. k.

Bakai Nándor interpellációja.

Bakai Nándor az országgyűlés szerdai ülésén a következő interpellációt nyújtá be:

Interpelláció a miniszterelnök urhoz mint belügyminiszterhez is.

Tekintve: hogy az országgyűlés 3 hónapig szünetelni fog, s hogy ezen idő alatt, bár felelősség elve szerint, az alkotmányos polgárság politikai jogainak megóvása az igen tisztelt miniszterelnök urra, mint belügyminiszterre lesz bízva; tekintve, hogy Szegeden, habár az önkormányzat névleg fennáll, tényleg függőben van; amennyiben a teljhatalmu királyi biztos az ottani köztörvényhatóság fölé határozatokat oktroyal, a neki nem tetszőket merőben ellenkező vagy semmis határozatokkal váltattja föl; a leghódolatosabb sérelmi panaszokat mereven visszautasítja; tekintettel arra, hogy az állam és a város együttesen és külön-külön is oly terheket vállaltak magokra, amelyeknek elviselhetése, lerovása egyáltalában elbirása egy értelmű, adó és teherképes munkabíró polgárság tömörülését okvetlen megköveteli.

Ehez képest tekintettel arra: hogy a város népességének újból való konszolidációja csak a nagykoru, polgári öntudatban és önbizalomban biztosítható, s hogy ez csak az egyesek sokaságának, józanon átgondolt életterveinek alapján valósítható meg, s hogy annak minden erőszak, vagy az ebből származható rázkódás végtelen ártalmára van;

ezért kérem az igen t. miniszterelnök urat, hogy a mi minden, gondolkodni tudó szegedi polgár előtt ismeretes, tudja-e ő, a következő dolgokat:

1. Szeged népe, a szorosán vett polgárság semmi tekintetben nem oka szerencsétlenségének, s hogy percsórai a társulatba galád módon lett az 1862-ik évi provizorium idejében kényszerítve, hogy e vonalon legjobb erejét volt kénytelen elfecsérelni, s hogy tőle az ottani földes ural szemben, aránytalan áldozatok csikartattak ki: s hogy ezen terhek nem a földbirtok után vetettek ki, hanem minden városi polgár által pótdóban fizetettek; s hogy az ellen az ellenőrködő államhatalom, a polgárság jogainak védelmére, soha semminemű óvintézkedések nem tett, a panaszolt sérelmeket nem orvosolta.

2. Az alföld-fiumei vasutnál 1876-ban épített védművek ugyancsak az államhatalom parancsszavára bontattak le; s ezen büntetés terhe alatt lebontani ren-

delt gátak helyett, tervbe vett körtöltés ugyanazok agitációja által lett megbuktatva, kik a többi jogtalanságot kieroszakolták. Az érintett vasutársulat nem akart részt venni az új védelemben, a régi gátat részben sem engedte fölhasználtatni; s a hozott védelmi határozatok ellen ugyanazok agitáltak, kik a percsórai terhet a városi földetlen s a más foglalkozású polgáraitra 18 éven átvállalta; s mindezt a kormány, ahol kellett volna, ellenőrző jogával nem élve, megtörténni megengedte.

1. A katasztrófa napjaiban az állam hatalom által mégis azon vasutnál ugyanazon mérnökök által, ugyanazon helyen — bár elkésve, így sokkal gyarlóbb s kétségbeesettebb módon — ugyanazon töltésvonal rendeltetett védelmezett, amely nem úgy éppen oly erőszakkal lett ugyanazon állammérnököktől a kétségbeesett polgárság által önkezüleg építve és lerontva.

4-szer. E közben a polgárság ugyanazok által gunyoltatott, sértegettetett ugyanarra, hogy veszte átkának tudata mellett még ma is lelkeben hordja a bánalmak fullánkját, melynek fájdalomait a nagy világ nemeskeblű emberbarátainak részvét jeleit egy időre ugyan eloltatták; de a sebeket be nem hegesztette senki, sőt azokat bizonyos eljárás újra föltépi.

5-ször. Ugyanis: A rekonstrukció nagy munkájára kiküldött királyi biztos a főnnebbi körülményekről bár teljes tudomást szerezhetett, a mellé adott helybeliek annak idejében szabad tanácsa elől elzárkódott; a nagy előzményekből tanúságot nem meritett, a polgárság, mint bűnös áll előtte s némely tanácsosa előtt.

6-or. A könyörödmények kiosztásánál fölmerült egyoldalú ágak és késedelem nem orvosoltattak, a kárbecslések elkerülhetlen hiányai és tévedéseinek helyrehozatala szempontjából az utólagos kijavítások csak folytatása volt az indokolatlan egyoldalú szigorúnak. A mai utólagos visszatartások sem indokolhatók már, a sokakra nézve a telek kijelölése hiányaiból is lehetlenné vált építkezés megkezdésének bevárával.

7-szer. Az utcák és terek kijelölése és kiosztása, a háztelkek kitézése és kiosztása, a telekeserék megejtése, a kártalanítás megállapítása, az alaki és lényeges terjedések által folytatását képezik a jogsérelmeknek; s mindezen dolgoknak az újabb csoportosításra vonatkozó része helyi szemle nélkül az iródkákból és hivatalokból intézve, a változó feltöltött és föl nem töltött talajviszonyok közepett, s az alacsony szabott áraknak háztömb szerinti kulcskételek folytán alkalmazása a magában is szigoru kisajátítási tény a törvénynek egyoldalú szigorral alkalmazása mellett, s némely eljárás tanácsos ur rossz modora mellett, a bíró szerepébe helyezkedett kisajátító ellenében gyűlöletessé teszik; holott erre nem csak szükség nincs, de ez fölötte káros is, a város újra népesedésére, régi jó magyar népének megtartására nézve. — Azért és ideiglenes épületeknek karhatalommal való rohamos lerontása, vagy rövid záros határidő alatt, — mialatt az itt lakóknak új telek jelöltetett volna ki, vagy azt a régi tulajdonostól törvényesen elfoglalhatnák, — lerontatása, azon helyzetbe hozza a város lakosságát, hogy részben újból kivándorolni kénytelen, s a jövő tölre kevesebb lakosa lesz, mint a mennyit a mult tölre hangya szorgalma és végső önmegtartózkodása által alkotott volt, amely alkotás folytán forgó tőkét és napi hitelét is kimerítette. Az ideiglenes házakban befektetett tőke sem lett sehogy sem kihasználva. Ez mind olyan közkár, ami a rendszer hiányából származik.

A dolgok egymás utánjának gyakorlati élet követelményei szerint józanabb megállapítása, itt mindenütt fölötte szükséges.

Mindezeknél fogva, de azon tekintetből is, hogy én, mint a város képviselője, de mint a törvényhozás tagja, s mint a nemzeti közérdekek öre, mind ezekre nézve úgy a biztosságot, valamint a kormányban és többször, de sikertelenül figyelmeztettem.

S tekintve végre, hogy a t. miniszterelnök ur és a teljhatalmu kir. biztos ur is ezen gyakorlati rendszert nélkülözvő uton tovább haladnak; tekintve, hogy a régi sérelmek kiméletlen kézzel nem orvosolhatók, hogy a hozott emberbaráti és nemzeti áldozatok ezáltal kockázattal

lehetnek; kérem az igen t. miniszterelnök urat:

1. A főnnebbiek megmondolása mellett van-e szándéka, hogy a teljhatalmu kir. biztos intézkedése mellett az alkotmányos nép érdekeinek gondosabb megóvása szempontjából felelős kormányférfiui befoilyását érvényesítse?

2. Ha van szándéka, hogy a polgárok bonyolódott ügyeiben, a kibontakozásra vezérfontalat keresve az ottani közegeknek utbaigazítással legyen, elérkezettnek látja-e a kellő pillanatot, hogy ezt azonnal megtegye? S mit szándékozik e tekintetben cselekedni a 3 havi parlamenti szünet alatt?

3. Minthogy jelen interpellációm igen sürgős, kérem az igen t. miniszterelnök urat, hogy erről mentül előbb érdemleges választ nyerhessek, hogy abban a választóim is kellő megnyugvást találhassanak.

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! Én is egy kérdést intézek a t. házhoz, mert én is sürgősnek tartom ezen interpellációra a választ megadni. Azért kérem, méltóztassék elrendelni, hogy nekem ez interpelláció rövid uton most azonnal kiadassék. Mert bár lényegileg most is tudnék reá felelni és a képviselő ur állításai legnagyobb részének valótlanságát kideríteni, nem válaszolok ma, de igenis óhajtok válaszolni minél előbb, mert nem akarom, hogy hosszabb ideig válasz nélkül maradván, az 1862 óta szerinte történtek miatti izgatás rossz hatást tegyen Szeged városára, mely nem érdemi meg, hogy képviselője által oly színben tűntetessék föl, mint ahogy, ha úgy volnának a dolgok Szegeden, mint ő mondja, föltűnnék. (Helyeslés a jobboldalon.)

Bakai interpellációja a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek átadatik.

A beruházási kölcsön tárgyalás.

A pénzügyminiszteriumban ma délután tartatott meg a 11.191,600 frtra menő beruházási kölcsön tárgyalás. Ennek lefolyása szigoron azon elvek értelmében történt, melyeket a pénzügyminiszter f. évi május hó 14-én kelt, s a bel- és külföld tekintélyesebb pénzügyi csoportjához intézett átiratában, melylyel azokat a pályázatban való részvételre fölhívta, körülírt.

Egyenes fölszólítást 17 pénzügyi csoport kapott. Ezek a következők: 1. m. ált. hitelbank Budapest; 2. első hazai takarékpénztár; 3. m. földhitel részvénytársulat Budapest; 4. egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár; 5. orsz. központi takarékpénztár Budapest; 6. cs. k. osztr. hitelintézet kereskedelem és ipar számára Bécsben; 7. angol-osztrák bank Bécsben; 8. Unio bank Bécsben; 9. bécsi bankegyesület; 10. osztr. földhitelintézet Bécsben; 11. Rothschild S. A. 12. Wodianer Mórícze Bécsben; 13. Bleichröder S. Berlinben; 14. discontó társaság Berlinben; 15. kereskedelmi és iparbank Berlinben; 16. Rothschild M. A. Frankfurtban; 17. ált. letéti bank Bécsben.

Már a tárgyalást megelőző napokban híre ment annak, hogy a meghívottak nagyobb része nem fog külön ajánlatot tenni, hanem nagyobb csoportokká egyesülten. Így nevezetesen a Rothschild hitelintézeti csoportban egyesülve lesz a következő pályázatra fölhívott nyolcz ház és pedig: a m. hitelbank, osztr. hitelintézet, berlini discontó társaság, a Wodianer, Bleichröder és Rothschild házák Bécs és Frankfurtból; továbbá az első hazai takarékpénztárra egyesülnek a m. ált. biztosító, a temesvári, pozsonyi és debreczeni takarékpénztárak, hogy a magyar leszámitoló és pénzváltó bank a bécsi unio-bank csoport képviselője gyanánt teend javaslatot és hogy a magyar földhitelintézeti részvénytársulatra támaszkodva ajánlatot teendnek a magyar francia biztosító, a Societé de l'Union General Párisban, Richter és társa Berlinben és a réal hitelintézet Bécsben.

Annál indokoltabb volt tehát az érdeklődés, hogy ezen első nyilvános versenytárgyalásnál, melyen hazai pénzintézetek legtekintélyesebbjei készülnek a külföldi hatalmas tőke képviselőivel megmérkőzni, minő eredményvel fog megtartatni.

A tárgyalás pontban fél egykor vette kezdetét. A pénzintézetek részéről mintegy 20 képviselő volt jelen, köztük Hansmann, Pallavicini, Takács, a hitelintézeti csoport képviselői, Mincas, az Unio-bank képviselője, Brüll Miksa az első hazai takarékpénztár, Lipp, Regenharn, Grünbaum, a m. földhitelintézet részvénytársulat képviselői. Az angol-osztrák bank részéről jelen volt Scheyrer, a deutsche Effekten-bank részéről Mendelssohn. A miniszteriumot Madarassy, Köffinger és Kogler képviselték.

A tárgyalás a pénzügyminiszterium elnöki tanácstermében tartatott. Szapáry gr. a terembe lépve, azonnal elfoglalta az elnöki széket, s pár rövid szóval előadta, hogy az 1876. XI. t. értelmében pályázatot hirdetett a 10 milliós beruházási kölcsönre. Ennek folytán 5 ajánlat érkezett be. Ha ezen ajánlatok a megszabott minimális árfolyam alatt maradnak, mely zárt borítékban előtte fekszik, akkor ez föl fog bontatni s a tárgyalás eredménytelen marad. Ha azonban az ajánlatok ez összeget meghaladják, akkor a legtöbbet ígérő lesz a nyertes, s a zárt levél meg fog semmisítettetni. — A miniszter szavait Köffinger tolmácsolta német nyelven.

Kogler osztálytanácsos, mint az elnöki iroda főnöke jelenti, hogy elsőnek érkezett az angol-osztrák bank részéről egy ajánlat, melyet Scheyrer György nyújtott át. A pénzügyminiszter átveszi az ajánlatot, a mellékelt nyugta 1 millió forint értékű osztrák járadék kölcsön óvadékáról szól. Kogler osztálytanácsos fölolvassa a német szerkezetű ajánlatot. A bank 100 frt 81 krajczárt ajánl minden 100 frt névértékű kötvényért.

A második ajánlat a Magyar általános hitelbank és érdektársaié és pedig a bécsi Creditanstalt, S. M. Rothschild, Wodianer Mór, a berlini Discontó-Bank, a berlini Bank für Handel und Industrie, a berlini Bleichröder cég és M. A. Rothschild Frankfurtban. Az ajánlat magyar szövegű, a kauzió kamatozó magyar pénztári jegyekben van letéve s ez ajánlat 106 frt 11 krajczárt ad minden 100 arany forint névértékű kötvényért.

A harmadik ajánlat a magyar általános földhitel részvénytársaságé. Az ajánlat magyar szövegű, a kauzió kassa-oderbergi és északkeleti vasuti elsőbbségi kötvényekben van letéve. Az ajánlat 104 frt 28 kr-ra szól.

A negyedik ajánlat az első hazai takarékpénztárral egyesült bécsi Unio banké. Ezen ajánlat is természetesen magyar nyelvű. Az óvadék fele részben kassa-oderbergi vasuti elsőbbségi kötvények és fele részben osztrák rentében van letéve. Az Unio-bank 102 frt 19 krt ajánl.

A pénzügyminiszter erre kijelenti, hogy a lepecsételt levélben megjelölt legkisebb ár el van érve, és ennek következtében a levelet ott azonnal meg is semmisíti, a beruházási kölcsön pedig mint a legtöbbet ajánlóknak, a magyar általános hitelbanknak és érdektársainak ítéltetik oda.

A belvárosi kisajátítási bizottság elnökétől.

8. Hirdetmény.

A belvárosi kisajátító bizottság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a folyamatba tett telekredevzési és kisajátítási munkálatok 1880. év június hó 8-án a belvárosi és rókusi budai országút, sóház-, szép-, élésház és szücs-utcák által határolt telektömbökre nézve fognak megindíttatni, illetve folytatatni.

1880. évi május hó 29-től, bezárólag 1880. június 8-ig az ezen utcákra nézve az érdekelt következő telektulajdonosok, ugyanint: Boros Frigyes mérnök, Witkowsky Lőrinczné, Öehring András és neje, Kocsis János és neje, Szekula Terézia, Anna és Katalin, Szabó Andrásné, Kocsis Ignác, Fournier Károly, Pillich Imre és neje, öz. Csizsár Jánosné, Zsótér Anna, Csizsár Anna, Lajos, Teréz, Piros, Pillich Kálmán és Fajka János, Pfann József és neje, Pillich Imre és neje, Magyar János mérnök és neje, Burghardt Károly és neje, Lázár Jánosné, Farkas Rozál, öz. Back Balászné, Rózsa Ferencz és neje, Almay Gyuláné, Balogh Rozália, Arnold József, öz. Szilber Benjáminné, Kirschner Izsák és neje, Zeichmeister Ferenczné, Magyar Jánosné és Szilber Ignác, Mária, Vilma, Julianna, Dezső, Weiner Miksa, Rényi Józsefné, Mórár Pálné, Scütz Antal és neje, Schütz Ferencz idősb, Polczner Jenő ügyvéd és

neje, Schütz Antal és neje, Aszód Simon, Bálint József és neje, Szeged sz. kir. város, Pap István és neje, Csernák Antal és neje, Arvay Istvánné, dr. Engel Mór ügyvéd, Schröger Mór, Príncez Ignác és neje, öz. Kupp Jánosné és Ujj Józsefné, Bálint Imre és neje, Lenhárd József és neje, Dörner Ferenczné Vánki Agnes, Vánki György és neje, helvét hitvallású község, Molnár János özvegye és felében Molnár Anna, Rozália, Mária, Etel, Teréz és János, Csikós Ferenczné, Varga József és neje, Stadler Ferencz, Borbola Antalné, Blancz Anna Engel Simonné, dr. Engel Mór, Csillag József ügyvéd, Balogh Imréné, Nagy Tekla, Uj Józsefné, Vecsernyés Csillag Francziska, Tajmel Viktor, Breier Miksa, Neubauer Józsefné, Neubauer József, Bezdán József és neje, Hajós József és neje, Örlösy Gyula és neje, Sári Gergelyné, Kocsis Apollónia, Bezdán Márton és neje, Rózsa F. és neje, Kiss György és neje, Csányi Etel, Teréz és Ferencz, Csuri István, Szegszárdi György és neje, Csuri István és neje, Horváth István és neje, Szegszárdi Ilona, Papp Istvánné, Pintér János és neje, Kreninger János és Kállai Anna, Gyólai János és neje, Szabó György özvegye és Szabó János, Kurucz Jánosné, Szabó László, öz. Kiss Györgyné, öz. Kiss Györgyné és gyermekei, Egressi Imre és neje, Lippai Elek és neje, Jenei Sándorné, Bekk Ferencz és neje, Kátay Nándor és neje, Nagy Antal és neje, Bánóczki Pál és neje, Varga István és neje, Nagy Julia és Nagy Irma, Badóczi Mária és Odatsicz Ferencz örökösei, öz. Fogas Antalné, Magyar Ferencz és neje, Borotvás Terézia, Bak Mihályné, Gyólai János házaikra vonatkozó kisajátítási tervrajzok és összeírások a városi széképület tanácsstermében fognak közszemlére kitétetni.

Ezen terveket és összeírásokat minden érdekelt fél megtekintheti, s a kisajátítási terv ellen netalán tönkforgó észrevételeit írásban vagy az e célra nyitott jegyzőkönyvbe leendő ígterés végett szóval is előadhatja.

1880. év június hó 8-án reggeli 9 órakor a bizottság a szóbeli tárgyalásokat, a főreáliskola földszinti részének a postahivatallal szemben levő termében, még pedig a belvárosi budai országút 102-ik számu sarokházánál a belváros felé haladó irányban megkezdendő és szakadatlanul folytatni fogja.

A bizottság a közszemlére kitűzés tartama alatt írásban beadott vagy jegyzőkönyvbe iktatott, továbbá a tárgyalási határnapon előszóval előadott észrevételeik fölött nyomban határoz; a nem nyilatkozó fél részéről az fog vélelmeztetni, hogy a kisajátítási tervet a maga részéről elfogadta.

Figyelmeztetnek továbbá az érdekeltek, hogy a kisajátítás céljából a bizottság előtt személyesen vagy formászerű meghatalmazottjaik által, kiskorúak és gondnokoltak helyett pedig a gyámok és gondnokok annál bizonyosabban jelenjenek meg, mert a kisajátítás megállapítása fölött a kisajátító bizottság, habár senki sem jelenék is meg, a távollevők részére a kisaj. bizottság által kinevezendő gondnokok meghallgatása után az 1879. XIX. t. cz. 11. §-a alapján érdemileg fog határozni.

Szegeden, 1880. május 26.

Végh Aurél
biz. elnök,

Ujdonságok.

— Május 28. —

— Tisza Lajos királyi biztos ma délben megérkezett és délután számos magánfelet fogadott.

— Csütörtökön — Urnapján — a keresztényvilág egyik legnagyobb ünnepén megtartatni szokott körmenet ropant néptömeg jelenlétében tartatott meg. A körmenet, melyen Dobó Miklós kanonok pontifikált, a belvárosi egyházból harangzugas s tarackkővések közt indult meg, s a különböző czéhek zászlói, s 3 külvárosi templom keresztjeitől, a katonaság s néptömegetől környezett és kísért szentség a szokott s ez alkalomra zöld füvel behintett s zöldággal díszített utakon keresztül vitetett vissza a templomba. A körmeneten a városi hatóság, a törvényszék s egyéb hivatalok is képviselve voltak. A Szegeden létező katonaság egy része teljes díszben vonult ki. Az idő, leszámítva a kissé erős meleget, fölötte kedvező volt. A még 9 órakor

megkezdődött ünnepélyes szertartás 12 óra felé ért véget.

— A „Pester Lloyd“ alapítvány ügyében a királyi biztostól leirat érkezett a városhoz, melyben a Falk Miksa részéről az alapítványhoz kötött föltételek közöltetnek. Mivel ezek olvasóink előtt már ismeretesek, nem ismételjük; érdekes a leiratnak az alapítvány berendezésére vonatkozó része, melynek végrehajtásával a belügyminiszter Tisza Lajost ruházta föl. A királyi biztos ennek folytán fölhívja a várost, hogy a legközelebbi közgyűlésen érdemileg határozzon az alapítványról és határozata alapján állítsa ki az alapítvány-levelet 3 példányban az alapító által kikötött és részletesen fölsorolt föltételek szerint és végre határozza meg azon közmívelődési célt, amelyre a város birtokába jutandó kölcsön alapjöveldelmei annak idején fordítottatni fognak. Az alapítványról a belügyminiszternek minden évben számadási kivonat lesz fölterjesztendő ugyszintén a „P. L.“ főszerkesztője és a város által aláírt alapítványi levelek jóváhagyás végett bemutatandók. Az alapítványból adandó kölcsönök ugyanazon föltételek mellett, ugyanazon bizottság által szavaztatnak meg, mely az államkölcsön fölött rendelkezni hivatott.

— Ujszeged bekebelezése. Szeged város hatósága a törvény értelmében Szeged területéhez csatolt Ujszegedet ünnepélyesen június hó 1-én veszi birtokába. A belügyminiszter Tisza Lajos királyi biztost bizta meg a községgel, ugymint Torontál- és Csongrád-megyével kötendő egység eszközlésével. A királyi biztos ma leiratot intézett e tárgyban a város közönségéhez, melyben egyuttal figyelmezteti, hogy az egység létrehozását az ujszegedi községi képviselőlet igénybevétele mellett fogja vezetni, amiért az egyelőre fönntartandó és gondoskodni kell arról is, hogy az rögtön behiható legyen.

— Bonnáz Sándor csanádi püspöknek terrajz kíséretében megküldetett a közgyűlés azon jegyzőkönyvének kivonata, melyben az általa föllálatani szándékolt nőnövelde telkéül a kiskaszárnyai telek szemeltetett ki, s az ingenen, a föntemlitett célra engedtetik át. A püspök a telket köszönettel fogadja, s a városhoz intézett átiratban kijelenti, hogy kellő magasságig leendő feltöltéséről intézkedik. Egyuttal a teleknek a növelde tulajdonával való elfelekkönyvezését kéri.

— Adomány a szegedi könyvtár részére. A szegedi „Arpád a testvériséghez“ szabad-közműves páholy a holnap tartandó fölavatási ünnepélye alkalmából ötszáz forintot adományozott a szegedi Somogyi-könyvtár gyarapítására.

— A királyi biztosság a harmadik kisajátítási bizottság megalkothatása végett az eddig működésben levő biztosságokat átalakította a következőleg: felsővárosi biztosság: Komjáthy Béla, Pillich Kálmán, Wettstein Gyula; alsóvárosi biztosság: Végh Aurél, Rónay Jenő, Németh János; palánk-rókusvárosi biztosság: Rónay Béla, Rosenberg Izsó, Kónya József.

— A nőegylet tervei. Nagy dologra készülnek a fürge szegedi nők, kik egy álló esztendeig valának talpig gyászban. A jótékony nőegylet, mely elől jár városunkban egy a nemes jótékony, mint a társadalmat élénkítő tettekben, fölbuzdítva a nagyvárosok hölgyeinek sok zajt okozott és sok dicsőséget termelt jótékonyági mozgalmától, nem akarják hagyni kisebbnek Szegedet sem s olyan valami mulatságról ábrándoztak, aminő legalább is a budapesti „Tavaszi“ volt. Azért mondom legalább — mert lehettek olyan ábrándos fejek is, amik a bécsi caroisst szerették volna ide iscenirozni. Csak hogy a caroissthoz sincsen elég comtessünk és pénzünk, — a „Tavaszihoz“ pedig nincs elég vásárló közönségünk. Be is látta ezt az egylet a legközelebbi közgyűlésen, s volt nagy töprengés, hogy miként legyen keresztülvihető valami jótékonycélú mulatság s illetve, miként adóztassák meg szép célra a publikumot. — De nem voltak olyan leleményesek, aminő az állam szokott lenni a megadóztatási kérdésekben. Abban azonban egyetértettek, hogy mulatság mindenesetre legyen. De milyen, ezt még majd határozza meg

egy szűkebb biztosság. Legtöbben a tombola mellett nyilatkoztak úgy, hogy egy nap tombola legyen, másnapból, mert legalább is két napra tervezik a mulatságot. Azon fölmerült eszme is rokonszenvesen, fogadtatott, hogy a mulatság kötéssék össze Ujszeged bekebelezésével, s illetve beillesztessék az Uj-Szeged bekebelezésekor tartandó ünnepélyek sorozatába. (Uj-Szeged bekebelezése azonban — mint mai lapunk újságoja — június elsején megy véghez, ez tehát igen rövid határidő arra, hogy a nőegylet megindult tervezetéseit határozottá izmosodjanak, ha nem számítjuk is a rendezésre szükséges időt. Hogy a nőegylet ünnepélye rokonszenvesen fogadtatik a női körökben, jele, hogy szombat óta már két indítvány is érkezett erre nézve szerkesztőségünkhez, melyek közül az egyiket (egy csinos menyecske) minthogy előttünk ez látszik a legcélszerűbbnek, legpraktikusabbnak, legkivihetőbb és legjöveldelmezőbbnek, közöljük e helyen. Ez indítvány szerint ugyanis Uj-Szegeden kellene megtartani a jótékonycélú ünnepélyt, még pedig a „Nőegylet vacsorája“ címen. A nőegylet ugyanis az ujszegedi vendéglőstől kibérelné egy vagy két napra a helyiségét, azt kitágítaná, saját főztőt, sütetjét és borát árusítaná, (természetesen egy kissé borsosabban) s a fiatalabb és szebb hölgyek végeznék az asztaloknál a fölszolgálat gratiöz részét. A vacsorát tánc is követhetné. De ki győzné elszámolni a szép fejek fantastikus terveit. Annyi bizonyos, hogy ha már belekezdnek, valamit határozni is fognak. S legyen az akármi, mi férfiak adjuk meg az árát. Hajtsuk meg hát türelemmel fejünket ezen abszolutizmus előtt, s mutassunk jó arcot — ha a rossz arcunktól egy sem ijed meg senki. A jótékonycélú, — különben is megaranyozza e terveket, még ha nem sikerülnek sem: de ha sikerülnek, akkor a siker megaranyozza a férfiak boszankodásaikat is, melyet a kiadások okoznak.

— Trefort közoktatásügyi miniszter értesíti a várost, hogy a magyar tanulmányi alaptól, a főreáliskola építésére fölvetett kölcsönnek a visszafizetés esetén való jelzalogi törüléséről, s az eredeti kötelezvény kiszolgáltatásáról intézkedett.

— Erdekes vendégek voltak ma Szegeden. Pázmándy Dénes országos képviselő és Jenkins angol író, kinek kedveért jött Pázmándy is. Jenkins ur érdeklődve nézte meg városunkat, a töltséket, az építkezéseket, a romokat, egy szóval mindent, s megígérte, hogy írni fog azokról néhány előkelő lapban. Pázmándy Dénes városunknak e lelkes barátja olég kezesség arra, hogy rokonszenvesen, — ami csak használ, mert néhány előkelő angol lap után még egyszer átfutja Európa ereit a rokonszenven érzelme. Igen modern és igen praktikus gondolat volt Csanádmegyétől, hogy egy intelligensebb biztossági tagot — még tudván az angol író érkezését, ideküldött hogy őt a szőregyi vasuti szárny iránt alaposan informálja — mert egy ehhez hasonló vállalat Angliában mindjárt gazdára talál, ha jóakaratulag teléje fordittatik a figyelem.

— A chicágói Deák-egylet a szegedi árvizkárosultak javára gyűjtött 8000 frtot egy az „Angol-osztrák bankra“ Tisza Kálmán rendeletére szóló váltóban beküldte, arról panaszkodván, hogy ezen küldeményről a belügyminisztertől nyugtát nem kapott. Az utólagos gyűjtések eredményét, 218 frt 82 krt pedig a polgármester urhoz czimezve küldte be.

— Tóth Imre pénzügyi fogalmazó ur esküvője Korda Aranka kisasszony-nal szombaton ment végbe. A bájos menyasszony nagybátyja, Dáni Ferencz viselte a násznagyi tisztet.

— Könyöradományok kiosztása. Ma az alsóvárosi gőz, háromláb, szt. háromság és Szécsi-utcák lakossága kapta ki a könyöradományait. Kiosztatott 290 félnek 27,366 frt és a kisajátítási alap javára visszatartatott 8 féltől 691 frt 3 kr. A árvatárnak 165 fél részére 77,088 frt 90 kr. fizettetett ki és a kisajátítási alap javára 11 féltől 486 frt 96 kr. tartatott vissza.

— A torontálmegeyi küldöttség, mely nevezett megyét Ujszeged bekebelezése alkalmával képviselni fogja, Tallián Béla h. főjegyző elnöke alatt, a megyei ügyészség megbizottja, Pókay Gábor és Rónai Jenő biztossági tag urakból álland. Ezen küldöttség egy a megye követeléseit Ujszeged ellenében, mint a község érdekeit a bekebelezéssel szemben képviselni, s az e reá vonatkozó egységeket megkötni fogja.

— Elveszett postacsomag. Lapunk múlt számában fölemlítettük, hogy a vasutról való beszállítás alkalmával a postakocsiról két a királyi biztossághoz címzett csomag elveszett. Mint értesü-

lünk azon csomagok nem veszték el és a csak látszólagos hiány onnan származott, hogy a vasutnál a csomagokat elolvasták.

— A hazai indigó termelés érdekében. Patakay János, ki hazai indigó termelési kísérleteiért a párisi és székesfehérvári kiállítási tárlatokon kitüntetés nyert, a hazai termelés érdekében levelet intézett Szeged városához, melyben fölhívja, hogy kérjen a földművelési minisztertől engedélyt egy kisebb mérvű indigó-telep föllálatására, mivel a miniszter ezt jelenleg lehetségesnek tartja s Tisza Lajos pártfogásába ajánlta. Hogy az ügy célhoz jusson, Szeged városa ajánlja föl a termelési példány telepre szükséges 10—15 hold földet. Az épületek és műszaki berendezések államköltségen volnának beszerzendők. — Patakay ur ezen indítványa a legnagyobb figyelemre méltó.

Értesítés.

Dr. Pulszky Ferencz „A reakció nyiltabb fellépte 1848-ban júliustól szeptemberig“ című nyilvános felolvasását folyó hó 30-án, vasárnap, délelőtt 10 órakor a közgyűlési teremben tartandja, mire a művelt közönség figyelme — minden egyéb meghívás mellözésével — ezuton fölhivatik.

A rendező biztosság.

A közönség köréből.

Tisztelt szerkesztőség!

Folyó hó 25-én Jankovich kormánybiztos ur, okul adva a közlekedés akadályozását, elrendelte, hogy az épülő házam fundamentához készített téglákat elvitesssem alkalmasabb helyre, mert ha 26-án el nem vitetem, ő fogja azokat elhánytatni, amiben aztán nem lesz közönség.

Másnap igyekeztem a parancsnak eleget tenni, s déltájban Székula városi biztos jelenlétében hat embert fogadtam, a téglák átvitele céljából, de mig embereim ebédeltek, az alatt ott terem egy finánczból fölesperedett nagy hatalom: Böröcz Illés ur 8 emberrel és azt parancsolta, hogy az ő felelősségére hánják el onnan a téglákat.

En figyelmeztettem, hogy hiszen itt vannak a saját munkásaim, majd elhordják azok, éppen most fogtak volna hozzá, mielőtt a kormánybiztos ur által kitűzött idő lejárt volna, — de Böröcz suzerain göggel teljesített parancsát s embereivel egy széthányatta tizenkétezer darab téglát, hogy lett belőle vagy negyvenezer darab. A jelenlevő rendőr is figyelmeztette Böröcz urat, hogy hagyja az én munkásaimat dolgozni, ne zuzzák össze azt a drága téglát.

De Böröcz nem hallgatott a méltányos kérésre, vandalizmussal rontotta építési anyagomat s kipótolhatatlan kárt okozott.

Most már az a kérdés, joga volt-e hozzá? én tagadom, hogy joga lett volna.

Mert hiszen az valami nagyon természetes, hogy aki épít, az a fundamentum mellé rakja az építési anyagot, s ez nem lehet annyira büntetésre méltó dolog, hogy megsemmisítsék miatta a fölépítés szükséges kellékeit.

Tagadom, hogy Jankovich kormánybiztos ur ilyen rendeletet adott volna ki. En a kormánybiztos urról, ki azért van ide leküldve a magyar kormány által, hogy az árvizkárosultakat segítsé, gyámolítsa, nem teszem, nem tehetem föl azt, hogy ő egy árvizkárosultat még jobban tönkre tegyen s építési anyagát összetörtetvén hasznavehetetlenné tegye? S különösen tagadom azt, hogy a kormánybiztos akként adta volna ki Böröcz uramnak a parancsot, hogy a téglákat én az esetben is zuzassa össze, ha az én embereim készen állanak vala az átvitel rendszeres eszközlésére?

Hiszzen ott példa rá szomszédságomban Csonka János, ki szintén utban volt Böröcz uramnak jobban mint én, — s akivel még sem lett elkövetve ilyen infamis injuria.

Engedje meg tisztelt szerkesztőség, hogy ez esetet nyilvánosságra hozzam, sziveskedjék becses lapjában helyet engedni, mert nekem a megkárosítottak alig maradt egyéb utam, mint Böröcz uramat és szép cselekedetét átadni a

nyilvánosságnak, s tudomására hozni Jankovich kormánybiztos s esetleg a királyi biztos urnak, hogy alantas közegek baszkodása, melyet az ő nevükben követnek el, mekkora ellentétbe hozza őket ama humánus czélokkal, amelyeket magoknak kitűztek.

Tisztelettel
Varga Antal,

Törvényszéki csarnok.

A kormánybiztos megsérte. A szegedi kir. törvényszék folyó évi május 26-án tárgyalta Szücs József itteni bormérő bűnyűjét. A végtárgyaláson Orhalmy Lajos tvszéki bíró elnökölt. Az ügyet Buttyán L. adta elő. Közvádliként Krikay Gusztáv királyi alügyész szerepelt.

Az eset röviden a következő: Szücs József helyb. bormérő mult évi november 5-én szőlőjében kegyetlenül bepálkázott. Hazamenetközben az altöldei vasuti átjáró közelében terhes kocsija az esőtől átázott új-töltésen megfeneklett. — Ez anynyira dühbe hozta őt, hogy Bárkányi József töl-

tésbiztost istenkáromlással párszor mellbe lökte, kijelentvén, hogy a közlekedési mizeriáinak egyedül az „urak“ az okai.

Bárkányi József váltig csitította szépszerével az ipszét, hogy viselje magát csenedesen, de még neki állott föl-lebb, s nem hallgatva semmiféle jó tanácsra, iszonyu szitok s káromlás közt Bárkányival birokra kelt, de a közel volt munkások a további tetteleges bántalmazásban megakadályozták őt. No hiszen volt ezután hadd-el hadd. Szücs uram pulyka-mérgét rögtön kiöntötte, a köröltés vezetésével megbízott kormánybiztos, Jankovics Miklós ellen, akit ittass fővel oly szavakkal illetett, amiket leírni nem lehet. De nemcsak a derék kormánybiztos személye s állása ellen használt sértő szókat Szücs, hanem bősziült indulatában a felsőbb hatóság tagjait is szidalmazta, amugy magyar Mikásán. A végtárgyalás alatt vádlott azal mentegetődzött, hogy akkori részegsége miatt mire sem képes visszaemlékezni. Az elnök hozzá intézett kérdéseire folyvást azt hangoztatta, hogy a szóban

forgó időben teljesen „maszkban“ volt. Nem akarta elhinni vádlott, hogy bizony ő kigyelme szerfölött durván viselte magát kormánybiztos s annak egy közege ellen. A tárgyaláson 17 tanu jelent meg, kik közül néhány igazolta, hogy vádlott beképzelt állapotában párszor „esett-kelt.“ A kihallgatott tanuk közül számosan konstatálták, hogy vádlottat részeg fővel a földön heverni nem látták, sőt a Sasku illemtanában föl nem található szavakat elég érthetően és tisztán ejtette ki.

A bizonyítási eljárás befejeztével a közvádli hét tanu megesketését indítványozta. A törvényszék a kért tanuk eskü alá bocsátását elrendelte. Következett a vád előterjesztése, amelyben a közvádli röviden összefoglalva a vizgálat által kiderített ténykörmények valódiságát, vádlottat hatósági közegek szóval és tetteleges bántalmazása által elkövetett nyilvános erőszakoskodásért három havi súlyos börtönre kérte itélni, s a rabtartási költségekben marasztalni.

Az eljáró kir. törvényszék az ügyé-

szi indítványhoz képest vádlottat a szegedi büntetben bűnösnek kimondván, ezért őt ez ítélet jogerőre emelkedésétől számitandó hat heti börtönre ítélte stb. A büntetés mérvénél enyhítő körülményül vétetett vádlott ittas állapota, s kifogástalan jó előélete, súlyosítól tekintetett pedig, hogy bűncselekményével közbotrányt okozott.

Marasztalt vádlott és a kir. alügyész az ítélet ellen föllebztek.

Budapest, május 28-án. (A „Szegedi Napló“ eredeti távirata.) **Zichy-Ferraris Viktor** délben meghalt.

Tisza vizállása Szegeden.

1880. május 27-én
15' 6" 0" azaz: 4.90 mtr.
1880. május 28-án.
15' 4" 0" azaz: 4.85 mtr.
1880. május 29-én
15' 2" 6" azaz: 4.81 mtr.

Felelős szerkesztő:
EISENSTÄDTER LUKÁCS.

Fölhivás.

Mindazon zálogtárgyak tulajdonosai, kiknek zálogtárgyaik f. évi ápril hó 1-ig lejártak és kamathátralékban vannak, fölszólítatnak, hogy a meghosszabbítást vagy kiváltást f. évi június hó 1-ig intézetünkben mulhatlanul teljesítsék, mivel ennek elmulasztása esetén a már lejárt zálogtárgyak f. évi június hó 2-án a városháza udvarán nyilvános árverés útján eladandók. 253-3-3

Rosenberg M. és fia, engedély. zálogintézete
Dugonics-tér, Fournier-féle sarokház.

Ugyanott több jó karban levő Howe, Wheler és Wilson-féle varrógépek olcsó áron eladandók.

ÉPÍTÉSI SINEKET

215-10-5 vasgerendák helyett,

u. m.: járható vágány-lerakásra alkalmas vasuti- és bányasíneket, építőállvány-kapcsokat, kapocs-vasat, 500 takaré- és asztal-tűzhelyet a legolcsóbban ajánl

KOHN A. M. vaskereskedő Budapesten, VI. mozsár-utca 9. sz.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság

alulírott igazgatósága ezennel jelenti, hogy Szegeden Csongrád-, Bács-Bodroghmegyékre s Torontálmegye felső részére kiterjedő hatáskörrel

főügynökséget

állítván, annak vezetését

ROSENBAUM ADALBERT urra

ruházta át, fölhatalmazván nevezett urat a tűz-, szállítmány- és jégbiztosítási ágban, jogérvényes kötvények kiállítására is.

Budapest, 1879. november 30.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság
Igazgatósága:
Moskovicz. Schweiger.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság igazgatóságának fentebbi közzétételeire hivatkozva, alulírott tisztelettel jelentem, hogy a társaság szegedi főügynökségének vezetését átvettem s a főügynöki irodát, jelenlegi iroda helyiségében,

Klauzál-téren levő Zsótér-féle ház I. em., a Lloyd-társulat mellett

mai napon megnyitottam, tudatván egyszersmind, hogy ugyanott biztosítási ajánlatok elfogadhatnak, s az üzletre és a társaságra vonatkozó mindenféle fölvilágosítások készségesen adhatnak Biztosítást pedig a társaság elfogad:

- tűzveszély és robbanás által okozott károk ellen;
- jégek ellen;
- szárazon és vizen szállított javak károsodása ellen;
- az ember életére minden ismert módozat szerint.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvény-társaság, melynek 20 millió frank azaz nyolcz millió arany forintot tevő alapkéjéből mindjárt a megalakulás után 10 millió frank, azaz 4 millió arany forint a részvényesek által már készpénzben befizetett s részint a főváros legelső pénzintézeténél, részint pedig hazai államértékekben és előbbiekben lett elhelyezve, mult év október 14-én tartván alakuló közgyűlést, azon a társaság ügyvezetésének élére következésközbe közölte választatnak meg:

ELNÖK: Bittó István, ő felsége val. belső titkos tanácsosa, a Lipót-rand nagykeresete, orsz. képviselő stb. Budapesten.
ALELNÖKÖK: b. Bánhidy Béla, földbirtokos, orsz. képviselő stb. Budapesten, Bontoux Jenő, a Párisi „Société de l'Union générale“ elnöke stb. Párisban.

VÁLASZTMÁNYI TAGOK:

Robert Morin marquis de Baneville, az osztrák déli vasut igazgatósági tagja stb. Párisban. Pierre François Fréderic d'Aymar, marquis de Chateaurenard, az osztrák államvasutársaság igazgatósági tagja stb. Párisban. Neuwelt

Armin, kir. kereskedelmi tanácsos, n. gykereskedő stb. Budapesten.

Levay Zápory Egenhart Ferenc, az Albrecht-vaspálya alelnöke stb. Bécsben.

Sváb Károly, orsz. képviselő, földbirtokos stb. Budapesten.

Báró Tinti Károly, cs. kir. kamarás, az osztrák déli vasut alelnöke, az osztrák urakházának tagja stb. Bécsben.

FÜLÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Beck Nándor, a magyar jelzálogbank igazgatója, Budapesten.

Lánczy Leo, a magyar ált. földhitel-részvény-társaság igazgatója, Budapesten.

Lewin Jakab, a kereskedelmi akadémia igazgatója, Budapesten.

Sorobouroe Jos. Maria Emil, a „Société de l'Union générale“ vezérfelügyelője, Párisban.

IGAZGATÓK: Dr. Hiller Albrecht, köz- és váltó ügyvéd, Bécsben.

Kistenmacher Károly, a „Hoffman József“ nagykereskedő cég főnöke Budapesten.

Schweiger Márton, kir. kereskedelmi tanácsos, Budapesten.

VEZÉRIGAZGATÓ: Moskovicz Lajos, Budapesten.

Tekintve a társaság alapokmányát és az ügyvezetésének élén álló egyéniségeket, bizavást elmondható tehát hogy nem alakult még e monarchiában biztosító-intézet, mely közösségének annyi garanciát nyújtott volna, mint amennyit annak e társaság mindjárt kezdetben nyújtani képes. Annival inkább föl hívom tehát újból a biztosító közösség teljes bizalmát az általam képviselt társaság iránt, mert míg egyrésztől a társaság alapokmányának eddig pártatlan nagyság és az ügyvezetésének élén állók egyénisége teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az üzletével a méltányosság, pontosság és legszigorubb becsületesség minden követelményének mindenkor megfelelően, másrésztől a szakvezetés avatottsági készségét nyujt arra nézve is hogy a díjtételek megszabásánál a társaság kellő tekintettel fog lenni a solid verseny követelményeire.

Megemlítve még hogy a fentebb megjelölt kerületben az ügyrői szervezkedés teljes folyamatban van, és hogy a már fölállított vidéki ügynökségek is elfogadnak biztosítási ajánlatokat:újból kérem a biztosító közösség teljes bizalmát az általam képviselt biztosító-társaság részére. — Szegeden, 1880. évi január hó 1-én.

A Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság
főügynöksége Szegeden
ROSENBAUM ADALBERT.

53-39-23

PARÁDI

égvényes kénes savanyuvíz

gazdag szabad szénsav s kénkőn-lég tartalmánál és szilárd alkatrészeinél fogva 1. kitünő gyógyszer: idült tüdő-, gyomor-, bél- és hólyag-hurutban, lankadt idegműködésből származott emésztési zavarokban, aranyérben, máj- és lépdeganatokban, csúz- és köszvényben. 2. Országszerte ismert és használt üdítő ital, mint ilyen ajánlva van ott, hol az ivó viz ros, vagy hol gerjes és járványos betegségek uralkodnak.

Gyógycezléből a parádi savanyuviz csupán italul használtatik, tisztán és tejjel, vagy juhsavóval. Mint üdítő ital borral keverve kedveltetik.

172 *-4

A parádi „ILONA“ forrásvíz

(vas-timsós lúg)

nagymérvü vastartalma következtében nemcsak hazánkban, hanem egész földrészünknek — ismert és vegyelemzett — hasonló ásványvizei közt első helyen áll és javalva van nevezetesen az idült méh- és petefészeklob, méhferdülés és előégés, idült méhvézések, rendellenes és fájdalmas hószám és idült méhbajok különféle bántalmainál.

Árak Tóth Péter rakárosunknál Szegeden:

A parádi savanyuviz

1 rekesz 50 drb $\frac{3}{4}$ literes üveggel 8 frt 65 kr.
1 " 60 drb $\frac{2}{4}$ " " 7 frt 20 kr.

Az „Ilona“ forrásvíz (vas-timsós lúg)

1 rekesz 25 drb literes üveggel 6 frt.

A parádi savanyuviz-forrás
és cseviczei fürdő-igazgatósága
Parádon.

LALASINCZI MÉS Z.

Alulírott mint a lalasincci mészkőbánya bérlője részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint eddigelé hirnevet szerzett legjobb minőségű tűzifával égetett

m é s z

a legjutányosabb ár mellett kapható. Megjegyzendő, hogy 10,000 klg. vagy egy kocsiakomány oltott állapotban 1000 köblábat ad.

Megrendelések a legnagyobb pontossággal alulírott által gyorsan teljesítetnek.

Seidner Bernát,

berzovai lakos.

237-6-6